

Quicksan Wet natuurbescherming

Beuckenswijkstraat 48 te Sondel

COLOFON

BUREAU FAUNAX

Tijnjedyk 89
8936 AC Leeuwarden

0683772548

info@faunax.nl

www.faunax.nl

Lid van Netwerk Groene Bureaus

Quickscan Wet natuurbescherming Beuckenswijkstraat 48 te Sondel

Leeuwarden, februari 2021

In opdracht van:

Rho Adviseurs

Contactpersoon:

Jan-Jacob Posthumus

Uitvoering:

Bureau FaunaX

Veldwerk en rapportage:

Dhr. R. Fokker

Autorisatie:

Dhr. J. Groen

Foto's voorpagina:

Impressie van het plangebied

© Bureau FaunaX. Gebruik en overname van gegevens alleen toegestaan met volledige bronvermelding:

Bureau FaunaX (2021). Quickscan Wet natuurbescherming/Beuckenswijkstraat 48 te Sondel. Rapport 21040. Bureau FaunaX, Gorredijk.

Disclaimer: In deze rapportage worden de resultaten van een onafhankelijk onderzoek behandeld. Bureau FaunaX heeft een adviserende rol en spreekt zich niet uit over de wenselijkheid van het plan waarop dit onderzoek betrekking heeft. Dit onderzoek is zo zorgvuldig en nauwkeurig mogelijk uitgevoerd. Het voorkomen van beschermde soorten is echter onvoorspelbaar. Aan dit rapport kunnen geen rechten worden ontleend. Wanneer deze rapportage, op wat voor manier dan ook, wordt aangepast en/of aangevuld door een partij anders dan Bureau FaunaX, verliest deze rapportage zijn validiteit en geldigheid. Op dit onderzoek zijn onze algemene voorwaarden van toepassing, zoals gedeponneerd bij de Kamer van Koophandel te Leeuwarden.

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING.....	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doel	2
1.3	Onderzoeksopzet	2
1.4	Karakteristiek plangebied en planvoornemen.....	3
2	RESULTATEN QUICKSCAN	6
2.1	Flora.....	6
2.2	Vogels	6
	Jaarrond beschermde vogelnesten	6
2.3	Zoogdieren	12
	Vleermuizen	12
	Overige zoogdieren.....	13
2.4	Reptielen.....	15
2.5	Amfibieën	16
2.6	Vissen	18
2.7	Ongewervelden	18
2.8	Gebiedsbescherming.....	19
	Stikstofgevoeligheid.....	19
2.9	Houtopstanden	20
3	SAMENVATTING EN CONCLUSIES	21
3.1	Overzicht beschermde soorten	21
3.2	Effectbespreking en aanbevelingen.....	21
	Algemene broedvogels.....	21
	Jaarrond beschermde nesten (huismus)	21
	Jaarrond beschermde nesten (kerkuil).....	21
	Vleermuizen (verblijfplaatsen).....	22
	Zorgplicht	22
	Extra stikstofuitstoot	22
3.3	Overzicht vervolgstappen.....	22
4	LITERATUUR EN BRONNEN.....	23
	BIJLAGE I WET- EN REGELGEVING	- 1 -
	Wnb Soortbescherming.....	- 1 -
	Vogels en verstoring	- 1 -
	Vrijgestelde soorten Provincie Fryslân.....	- 1 -
	Voorwaarden vrijstellingen	- 2 -
	Zorgplicht art 1.11 Wnb.....	- 3 -

Wnb Gebiedsbescherming	- 3 -
Natura 2000-gebieden	- 3 -
Wnb Houtopstanden	- 3 -
NatuurNetwerk Nederland / Ecologische HoofdStructuur	- 4 -

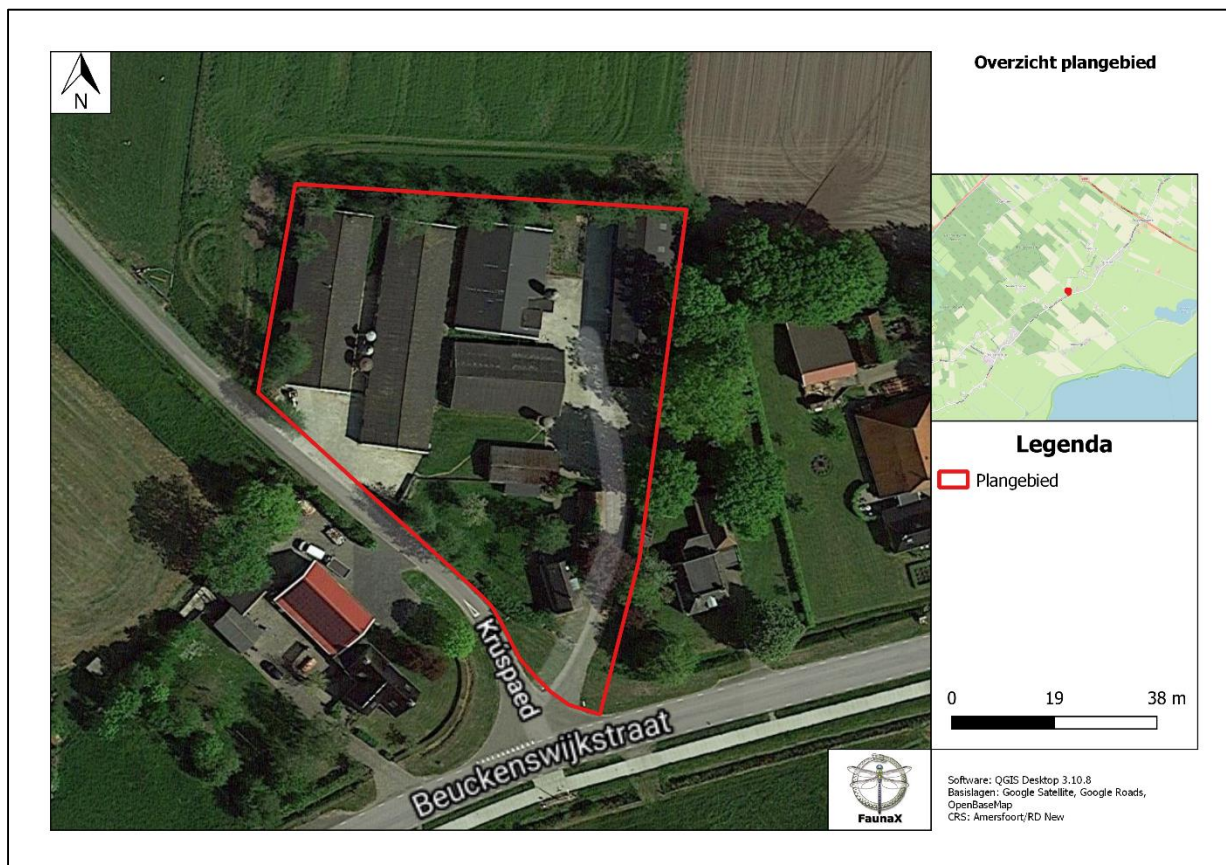
1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

Men is voornemens drie stallingen, evenals een schuur en een losstaand bijgebouwtje op het perceel Beuckenswijkstraat 48 te Sondel te slopen, om in de plaats hiervan een nieuwe woning te realiseren. De bestaande bedrijfswoning en twee stallingen op het perceel blijven binnen deze ruimtelijke ingreep gehandhaafd. Binnen het planvoornemen worden geen bomen gekapt, noch waterlichamen gedempt.

Ruimtelijke plannen dienen te worden beoordeeld op uitvoerbaarheid, onder meer in relatie tot de natuurwetgeving. Voor meer informatie over de Wet natuurbescherming (Wnb) en de handelwijze wordt verwezen naar Bijlage I.

Zo dient te worden onderzocht of als gevolg van de uitvoering van het plan sprake is van effecten op wettelijk beschermde soorten flora en fauna en/of natuurgebieden (Natura 2000), alsook in het kader van houtopstanden. Om hierin inzicht te krijgen wordt in eerste instantie een ecologische Quicksan uitgevoerd. Bij dit onderzoek wordt een inschatting gemaakt van de (mogelijk) binnen de invloedssfeer van het project aanwezige beschermde natuurwaarden en de effecten van de voorgenomen plannen op deze waarden.

Figuur 1.1. Het plangebied (rood omlijnd) te Sondel.

1.2 Doel

Deze ecologische beoordeling geeft, voor zover mogelijk, antwoord op de volgende vragen:

1. Komen binnen het plangebied (biotopen van) onder de Wet natuurbescherming beschermde soorten voor?
2. Komen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden beschermde natuurgebieden voor?
3. Wat zijn de mogelijke effecten van de werkzaamheden op deze beschermde natuurwaarden en -gebieden, zowel tijdens de realisatie als na afloop hiervan?
4. Voor welke soorten en hun leefgebied wordt de wet mogelijk overtreden en in hoeverre kunnen overtredingen vermeden, dan wel verzacht worden?
5. Wat zijn de te ondernemen vervolgstappen met betrekking tot het voorkomen van schade aan beschermde soorten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden?

Voor het beantwoorden van deze vragen zijn, naast de verzamelde gegevens tijdens het veldonderzoek, ook andere bronnen geraadpleegd. Zie hiervoor de bronnenlijst in hoofdstuk 4.

1.3 Onderzoeksopzet

Soorten

In opdracht van Rho Adviseurs heeft Bureau FaunaX het planvoornemen door middel van een ecologische Quicksan getoetst aan de natuurwetgeving. Deze Quicksan heeft bestaan uit een bureaustudie en een veldbezoek gebaseerd op ecologisch inzicht (expert judgement). Een ecologische Quicksan of beoordeling is meestal de eerste stap van ecologisch onderzoek en is bedoeld om een inschatting te maken van de mogelijke effecten op eventueel aanwezige beschermde flora en fauna en/of natuurgebieden binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. Het veldonderzoek voor deze Quicksan is uitgevoerd op woensdag 27 januari 2021 en vond plaats onder frisse en regenachtige weersomstandigheden (4°C, windkracht 4, geheel bewolkt). Dit onderzoek bestond uit een visuele inspectie van het plangebied, waarbij is gelet op de aanwezigheid van (of sporen van) beschermde soorten en op de eventuele aanwezigheid van geschikt leefgebied van deze soorten.

Gebieden - Natura 2000

Behalve dat onderzocht wordt welke soorten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden kunnen voorkomen, wordt ook gecontroleerd of er sprake kan zijn van negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt middels een grove analyse op basis van de geplande werkzaamheden en de relevante afstand tot de meest nabij gelegen Natura 2000-gebieden.

Houtopstanden

Onder de Wet natuurbescherming worden ook houtopstanden beschermd. Er wordt gecontroleerd in welke mate er sprake is van kap en of hier een meld- en/of herplantingsplicht aan de orde kan zijn.

Overige gebiedsbescherming

Naast de Wet natuurbescherming zijn er nog meer regelgevingen die ingaan op het beschermen van de natuur in Nederland. Dit zijn veelal provinciale stukken, al dan niet als uitvoeringsorgaan vanuit rijksbeleid. Het gaat hierbij om regelgeving omtrent de Ecologische Hoofdstructuur, ganzengedooftgebieden en weidevogelgebieden. Deze toetsing stipt kort aan of er sprake kan zijn van een conflict tussen de provinciale regelgevingen en het geplande initiatief.

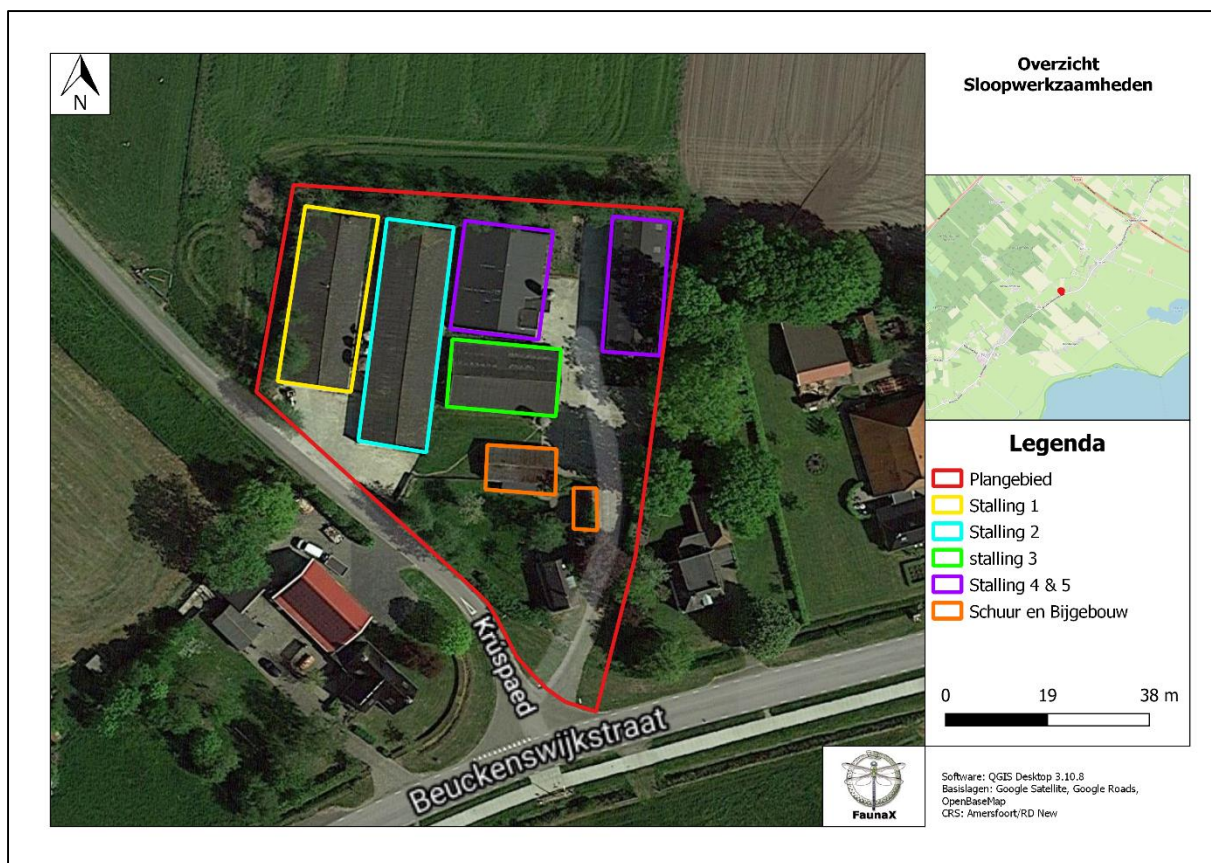
1.4 Karakteristiek plangebied en planvoornemen

Het plangebied bevindt zich ten zuiden van de bebouwde kom van Sondel, en bestaat uit het perceel Beuckenswijkstraat 48 te Sondel. Op dit perceel bevinden zich een pluimveebedrijf met vijf stallingen, een bedrijfswoning, een schuur en een losstaand bijgebouwtje. Rond het perceel staan diverse (soorten) bomen en lopen sloten.

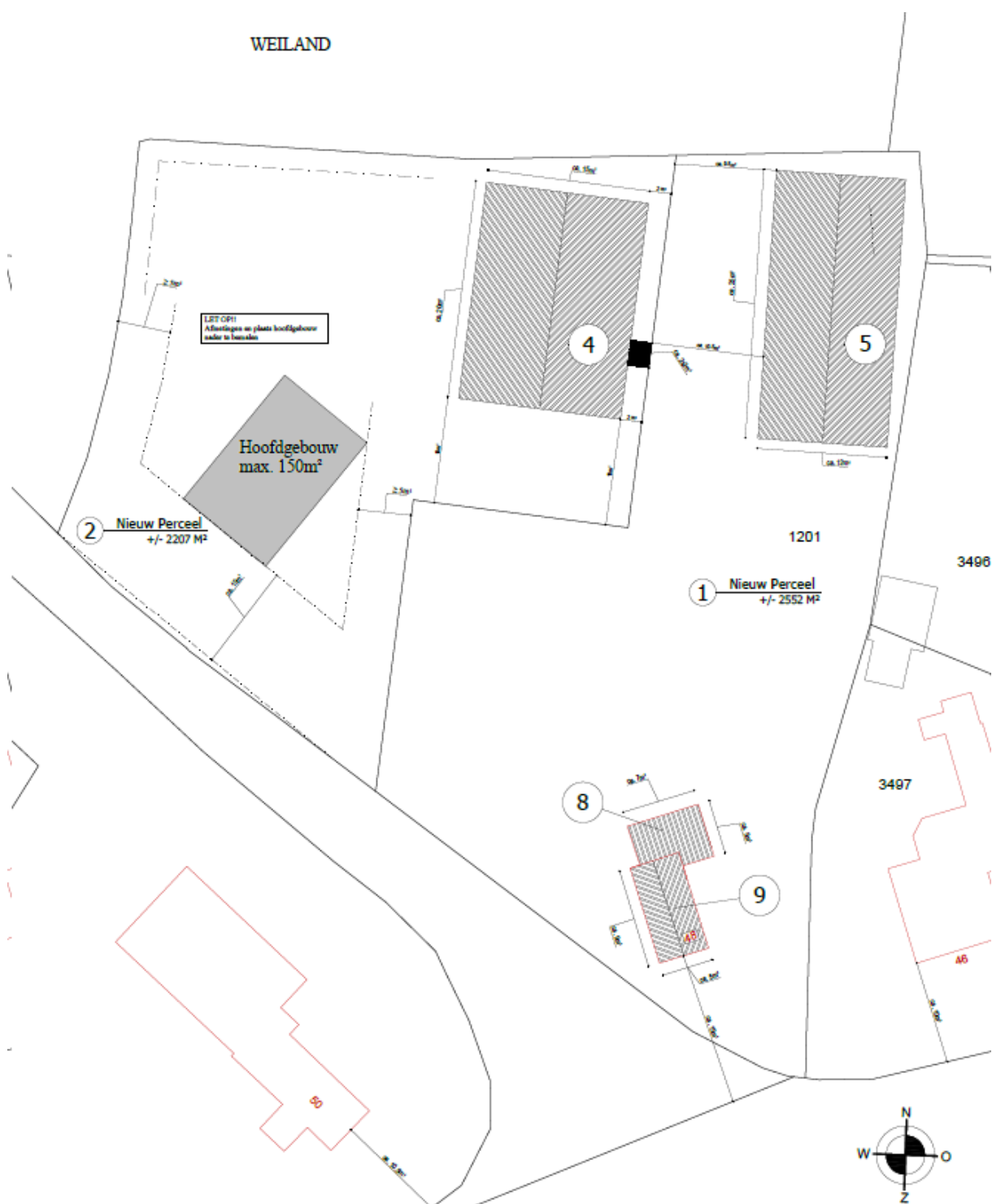
In figuur 1.3 en figuur 1.4 wordt een visueel overzicht gegeven van de bebouwing binnen het plangebied. Het planvoornemen bestaat uit het slopen van drie van de vijf stallingen (in figuur 1.3 aangegeven als stalling 1, 2 en 3), om in de plaats hiervan een tweede woning te realiseren. Twee stallingen blijven hierbij gehandhaafd (in figuur 1.3 aangegeven als stalling 4 & 5). Hiernaast worden ook de schuur en het losstaande bijgebouwtje verwijderd en wordt de bestaande bedrijfswoning in gebruik genomen als reguliere woning.

Figuur 1.2. Impressie van het plangebied. Links boven: Stal 1+2. Rechts boven: Stal 3. Links onder: het bijgebouw. Rechts onder: de schuur.

Figuur 1.3. Overzicht van bebouwing binnen het plangebied.

Figuur 1.4. Overzicht nieuwe situatie.

2 RESULTATEN QUICKSCAN

2.1 Flora

Binnen het plangebied zijn plantensoorten aangetroffen als straatgras, Engels raaigras, braam (spec.), kleeftkruid, paarse dovenetel, kleine veldkers en paardenbloem. Rond het plangebied staan hiernaast verschillende soorten bomen als els en eik. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen, noch is het geschikte biotoop hiervoor aanwezig. De onder de Wnb beschermde plantensoorten stellen veelal kritische eisen aan hun standplaatsen. Aan deze eisen wordt binnen het plangebied niet voldaan. De omstandigheden zijn te voedselrijk.

Figuur 2.1. Impressie van de flora in het plangebied met v.l.b.n.r.o.: paarse dovenetel, kleeftkruid, braam (spec.) en straatgras.

- De aanwezigheid van beschermde plantensoorten kan uitgesloten worden op basis van habitateigenschappen.

2.2 Vogels

Jaarrond beschermde vogelnesten

Roofvogels en uilen

Nesten van vogelsoorten die jaarrond beschermd zijn bevinden zich over het algemeen in volgroeide bomen en/of bossen, zoals ooievaarsnesten en horsten van roofvogels. Vaak worden oude kraaien- of eksternesten gebruikt door roofvogels en uilen.

Hoewel er binnen het planvoornemen geen bomen zullen worden aangetast, kunnen eventuele broedgevallen wel worden verstoord als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden. De bomen rond het plangebied zijn derhalve gecontroleerd op de aanwezigheid van boomnesten. Oostelijk buiten het plangebied is een enkel boomnest aangetroffen (figuur 2.2). Op basis van de grootte van het nest, evenals de slordige constructie hiervan betreft dit waarschijnlijk een nest van een houtduif. Het nest van een houtduif is niet jaarrond beschermd en geniet alleen bescherming wanneer hier sprake is van een broedgeval.

Binnen en vlak buiten het plangebied zijn geen andere boomnesten aangetroffen. De aanwezigheid van jaarrond beschermde boomnesten kan op voorhand worden uitgesloten.

Figuur 2.2. Aangetroffen boomnest vlak buiten het plangebied.

Naast boomnesten en boomholtes is het plangebied onderzocht op de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van soorten die over het algemeen in gebouwen tot broeden komen, zoals de huismus, boerenwaluw, gierwaluw en kerkuil.

Huisumus

Zowel de drie te slopen stallingen als de te slopen schuur beschikken over gegolfde dakplaten. Onder dergelijke dakconstructies bevinden zich soms plekken waar huismussen tot broeden kunnen komen. De drie stallingen en de schuur beschikken echter over een enkele laag gegolfde dakplaten, waardoor onder deze dakplaten geen sprake is van een geïsoleerde ruimte. Tevens zijn de ruimtes tussen de golfplaten en de houten constructie die deze golfplaten draagt naar ons inzien te klein voor een huismusnest. Tot slot achten we het op basis van habitateigenschappen onaannemelijk dat huismussen in deze gebouwen tot broeden komen, bijvoorbeeld op een dwarsbalk.

Door de afwezigheid van potentiële nestlocaties, kan de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van huismussen in deze gebouwen op voorhand worden uitgesloten.

Figuur 2.3. Ruimten onder gegolfde dakplaten van de te slopen stallen en schuur. Deze ruimten zijn ongeschikt bevonden als verblijfplaatsen voor huismussen.

Echter, het te slopen bijgebouwtje beschikt over een pannendak met gegolfde dakpannen. Onder deze dakpannen is sprake van een laag stro ter isolatie van het bijgebouwtje. Verdeeld over het dak zijn diverse openingen aangetroffen, waardoor een ruimte tussen deze twee daklagen toegankelijk is voor huismussen (figuur 2.4). Doordat rond het bijgebouwtje ook sprake is van veel groenstructuren, zoals hagen en klimplanten, is er voor deze soort tevens voldoende dekking en foerageermogelijkheid aanwezig. De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van huismussen in dit bijgebouwtje kan derhalve niet op voorhand worden uitgesloten.

Figuur 2.4. Ruimten onder gegolfde dakpannen bieden in potentie geschikte verblijfplaatsen voor huismussen.

Boerenzwaluw

Onder de Wet natuurbescherming, in de provincie Fryslân, staat de boerenzwaluw genoteerd als zogenaamde 'Categorie 5' soort. Dit betekent dat de nesten van de boerenzwaluw alleen jaarronde bescherming genieten indien de omgeving hiervan geen of zeer weinig alternatieven biedt. Zoals de naam suggereert maken boerenzwaluwen hun nesten vaak in stallingen, loodsen en andere bouwwerken in open cultuurlandschappen. In het losstaande bijgebouwtje is een enkel oud boerenzwaluwnest aangetroffen (figuur 2.5). In de omgeving van het plangebied zijn echter veel boerderijen met stallingen en loodsen aanwezig. Hierdoor is er naar ons inzien sprake van voldoende alternatieve broedlocaties op korte afstand van het plangebied. Het aangetroffen boerenzwaluwnest is hierdoor naar ons inzien niet jaarrond beschermd en geniet alleen bescherming wanneer hier sprake is van een broedgeval.

Figuur 2.5. In het bijgebouwtje is een oud boerenzwaluwnest aangetroffen.

Gierzwaluw

De gierzwaluw is van nature een soort die op grote hoogte op kliffen broedt. Als cultuurvolger maakt deze soort dan ook vooral gebruik van hogere gebouwen. Deze hoogte is van groot belang. Voor wat betreft de vlucht laten gierzwaluwen zich vanuit het nest namelijk eerst enkele meters vallen alvorens op te stijgen (bron: Kennisdocument gierzwaluw). Zoals hiervoor besproken zijn er onder de gegolfde dakplaten en dakpannen van de te slopen bebouwing binnen het plangebied verschillende openingen aangetroffen. Dergelijke openingen zijn voor gierzwaluwen groot genoeg om als (doorgang tot) broedgelegenheid te dienen. Doordat de te slopen stallingen en schuur echter beschikken over een enkele daklaag, kan de aanwezigheid van nesten van gierzwaluwen in deze gebouwen op voorhand worden uitgesloten.

In het geval van het bijgebouwtje bevinden de meeste openingen (zoals openingen onder de onderste rij dakpannen) zich slechts enkele meters boven de grond en zijn hierdoor ongeschikt voor gierzwaluwen. Alleen de bovenste dakpannen en nokpannen voldoen in potentie aan de hoogte-eis van de gierzwaluw. Ook deze openingen bevinden zich echter relatief laag bij de grond en broedgevallen op deze hoogte zijn zeldzaam. De kans dat hier jaarrond beschermde nesten van gierzwaluwen aanwezig zijn wordt dusdanig klein geacht, dat dit naar ons inzien op voorhand kan worden uitgesloten.

Kerkuil

Het plangebied is gecontroleerd op de aanwezigheid van geschikte in- en uitvliegopeningen voor kerkuilen. In stalling drie, zoals aangegeven in figuur 1.3, zijn openingen aangetroffen welke mogelijk geschikt zijn als in- en uitvliegopening voor kerkuilen (figuur 2.6). Binnen de betreffende stalling, evenals aan de buitenzijde van de openingen zijn echter geen sporen van deze soort, zoals krijtstrepen en braakballen aangetroffen. Op basis van de afwezigheid van sporen kan aanwezigheid van de kerkuil in deze stalling naar ons inzien op voorhand worden uitgesloten.

Echter, een gedeelte van het dak van het bijgebouwtje is ingezakt. Hierdoor is een geschikte in- en uitvliegopening voor kerkuilen ontstaan (figuur 2.7). De ruimte die hierdoor toegankelijk is geworden voor kerkuilen kon ten tijde van het veldbezoek niet intern worden geïnspecteerd. Doordat het plangebied zich in relatief open cultuurlandschap bevindt is er in dit geval sprake van een geschikt leefgebied voor deze soort. De aanwezigheid van een jaarrond beschermde verblijfplaats, al dan niet als onderdeel van een netwerk van verblijfplaatsen, van kerkuilen in het bijgebouwtje kan naar ons inzien niet op voorhand worden uitgesloten.

Figuur 2.6. In potentie geschikte in- en uitvliegopeningen voor kerkuilen in stal 3.

Figuur 2.7. Een ingezakt gedeelte van het dak van het bijgebouwtje maakt deze toegankelijk voor kerkuilen.

- De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van de huismus in het losstaande bijgebouwtje kan **niet** op voorhand worden uitgesloten.
- De aanwezigheid van een jaarrond beschermde verblijfplaats van de kerkuil in het losstaande bijgebouwtje kan tevens **niet** op voorhand worden uitgesloten.
- De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van vogels in stal 1,2 en 3 plus de schuur, zoals weergegeven in figuur 1.3. kan op voorhand worden uitgesloten.
- De aanwezigheid van overige jaarrond beschermde nesten, zoals van gierzwaluwen, boerenzwaluwen, roofvogels en uilen binnen het plangebied kan wel op voorhand worden uitgesloten.

Overige (broed)vogelsoorten

Naast de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten is het plangebied ook beoordeeld op waarden voor broedvogels waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn. De nesten van deze soorten zijn uitsluitend beschermd tijdens het broedproces. Het plangebied en de omgeving hiervan bieden diverse mogelijkheden voor verschillende soorten broedvogels. Zo kunnen de tijdens het veldbezoek aangetroffen nesten van houtduif en boerenzwaluw opnieuw door deze soorten in gebruik genomen worden. Daarnaast kunnen soorten als merel en roodborst tot broeden komen in braamstruiken en klimopplanten.

- Binnen en vlak buiten het plangebied, maar binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden kunnen (algemene) vogels tot broeden komen waarvan de nesten geen jaarronde bescherming genieten, maar wel beschermd zijn tijdens het broedproces (grootweg 15 maart - 15 juli).

2.3 Zoogdieren

Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Vleermuizen verblijven in Nederland over het algemeen in bomen, in gebouwen of in andere kunstmatige bouwwerken. In bomen verblijven vleermuizen vaak in oude spechtengaten of gaten die binnenin een boom zijn doorgerot als het gevolg van bijvoorbeeld het afbreken van takken. De bomen rond het plangebied zijn gecontroleerd op voor vleermuizen geschikte boomholten. Hierbij zijn geen geschikte boomholten aangetroffen. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in boomholten binnen en vlak buiten het plangebied kan derhalve op voorhand worden uitgesloten.

Echter, zoals beschreven in hoofdstuk 2.2. zijn er onder de gegolfde dakplaten en dakpannen van de bebouwing binnen het plangebied diverse openingen aangetroffen. Dergelijke openingen kunnen ook voor vleermuizen (doorgangen tot) verblijfplaatsen vormen. Hiernaast zijn er op enkele plaatsen gaten in de daklijst van stallen 1 en 2 aangetroffen (figuur 2.8). Zoals eerder besproken beschikken de daklagen van de te slopen stallen en schuur over enkele gegolfde dakplaten, zonder een geïsoleerde ruimte aan de onderzijde hiervan. Door de afwezigheid van een dergelijke ruimte, zijn de daklagen van deze stallen en schuur ongeschikt bevonden als verblijfplaatsen van vleermuizen. De stallen en de schuur beschikken tevens niet over een spouw of vergelijkbare gebufferde ruimtes in de muren. Hoewel er ruimten zijn aangetroffen in de daklijst van stallen 1 en 2, zijn deze door de afwezigheid van een spouw en geïsoleerde daklaag niet voldoende gebufferd om als verblijfplaats voor vleermuizen te functioneren. Tot slot achten we het, omdat de stallen en schuur slecht geïsoleerd zijn, zeer onwaarschijnlijk dat de binnenruimtes van deze gebouwen als verblijfplaats worden gebruikt. Naar ons inzien kan de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in de te slopen stallen en schuur op voorhand worden uitgesloten.

Figuur 2.8. Gaten in de daklijst van stallen 1 en 2.

Echter, zoals beschreven in 2.2. beschikt het te slopen bijgebouwtje over gegolfde dakplaten, waaronder zich een laag stro bevindt. Tussen deze twee lagen bevindt zich een ruimte welke, naast voor verschillende vogelsoorten, ook voor vleermuizen toegankelijk is.

Door de bufferende werking van de laag stro is de daklaag van het bijgebouwtje geschikt bevonden als verblijfplaats van vleermuizen. Ten tijde van dit schrijven is het onduidelijk of het bijgebouwtje over een spouwmuur beschikt. De verwachting is dat dit niet het geval is. Echter, indien dit wel het geval is, kan niet op voorhand worden uitgesloten dat deze toegankelijk is voor vleermuizen via de daklaag. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in het bijgebouwtje kan niet op voorhand worden uitgesloten.

Naast verblijfplaatsen van vleermuizen, kunnen ook vliegroutes en/of foerageergebieden van vleermuizen een beschermde status hebben als deze van essentieel belang zijn voor het in stand houden van een verblijfplaats. Als vliegroute worden, afhankelijk van de soort, waterlichamen, bosranden, bomenlanen of gebouwen gebruikt.

Foerageergebieden

Rond het plangebied staan diverse bomen. Door de aanwezigheid van deze bomen vormt het plangebied mogelijk onderdeel van een klein foerageergebied van enkele (soorten) vleermuizen. In de omgeving zijn echter diverse bosgebieden aanwezig die in potentie veel geschikter zijn als foerageergebied voor vleermuizen. Het is dan ook de verwachting dat vleermuizen uit de directe omgeving van het plangebied zich eerder naar deze bosgebieden zullen verplaatsen om hier te foerageren. Negatieve effecten op een essentieel foerageergebied van vleermuizen als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen derhalve op voorhand worden uitgesloten.

Vliegroutes

De woningen en boerderijen langs de Beuckenswijkstraat en het Kruispad vormen waarschijnlijk onderdeel van één of meerdere vliegroutes van vleermuizen richting omliggende bosgebieden, zoals het bos Elfbergen en de Bremer Wildernis. Wanneer er tussen zonsondergang en zonsopkomst kunstlicht vanuit het plangebied richting dergelijke vliegroutes schijnt, kan dit gepaard gaan met een negatief effect hierop. De omgeving biedt echter alternatieve vliegroutes. Zo vormen diverse boomrijke percelen rond de buurtschap Delburen ten noorden van het plangebied een zeer geschikte alternatieve vliegroute richting de voornoemde bosgebieden. Doordat er sprake is van alternatieve vliegroutes kunnen negatieve effecten op essentiële vliegroutes als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden op voorhand worden uitgesloten.

- De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in het losstaande bijgebouwtje kan **niet** op voorhand worden uitgesloten.
- De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in de te slopen stallen (1,2 en 3) en schuur kan wel op voorhand worden uitgesloten.
- Negatieve effecten op een essentieel foerageergebied als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen wel op voorhand worden uitgesloten.
- Negatieve effecten op essentiële vliegroutes als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen tevens op voorhand worden uitgesloten.

Overige zoogdieren

Het plangebied is tevens gecontroleerd op de aanwezigheid van (geschikt habitat van) overige beschermde soorten zoogdieren.

Bever en otter

Uit de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen van bevers en otters bekend (figuren 2.9 en 2.10). Deze zoogdieren zijn gebonden aan rustige, waterrijke omgevingen met voldoende dekking, zoals moerasvegetatie of rietkragen.

Binnen het plangebied is geen sprake van dergelijke omstandigheden en vinden er daarnaast geen werkzaamheden aan waterlichamen plaats. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van bevers en otters binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten.

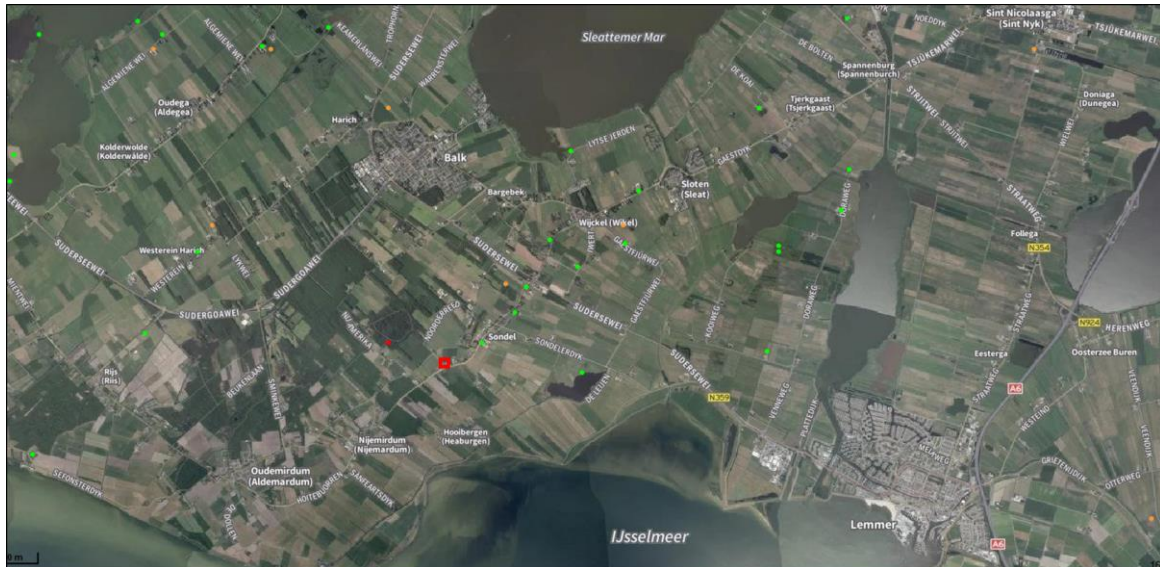
Figuur 2.9. Er zijn waarnemingen van bevers (groene stippen) bekend uit de omgeving van het plangebied (rood omlijnd) (bron: NDDF).

Figuur 2.10. Er zijn verschillende waarnemingen van otters (groene stippen) bekend uit de omgeving van het plangebied (rood omlijnd) (bron: NDDF).

Waterspitsmuis

Uit de omgeving van het plangebied zijn diverse waarnemingen van de waterspitsmuis bekend (figuur 2.11). Deze soort komt voor in waterrijke gebieden met voldoende en geschikte dekking, zoals brede rietkragen. Het plangebied beschikt niet over dergelijke omstandigheden. Hiernaast vinden er geen werkzaamheden aan waterlichamen plaats. De aanwezigheid van waterspitsmuizen binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten.

Figuur 2.11. Er zijn verschillende waarnemingen van waterspitsmuizen (groene stippen) bekend uit de omgeving van het plangebied (rood omlijnd) (bron: NDFF).

De aanwezigheid van andere beschermde zoogdiersoorten binnen de invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden kan op voorhand worden uitgesloten op basis van verspreidingsgegevens en habitateigenschappen. Zo zijn binnen het plangebied geen geschikte boomholtes voor boommarters, nesten van eekhoorns, of geschikt habitat van de grote bosmuis aanwezig. Hiernaast zijn soorten als egel, steenmarter en de drie kleine marterachtigen bunzing, wezel en hermelijn in de Provincie Fryslân vrijgesteld voor ruimtelijke ingrepen. Hoewel deze soorten zijn vrijgesteld voor ruimtelijke ingrepen, dient men zich wel te houden aan de zorgplicht (zie bijlage I).

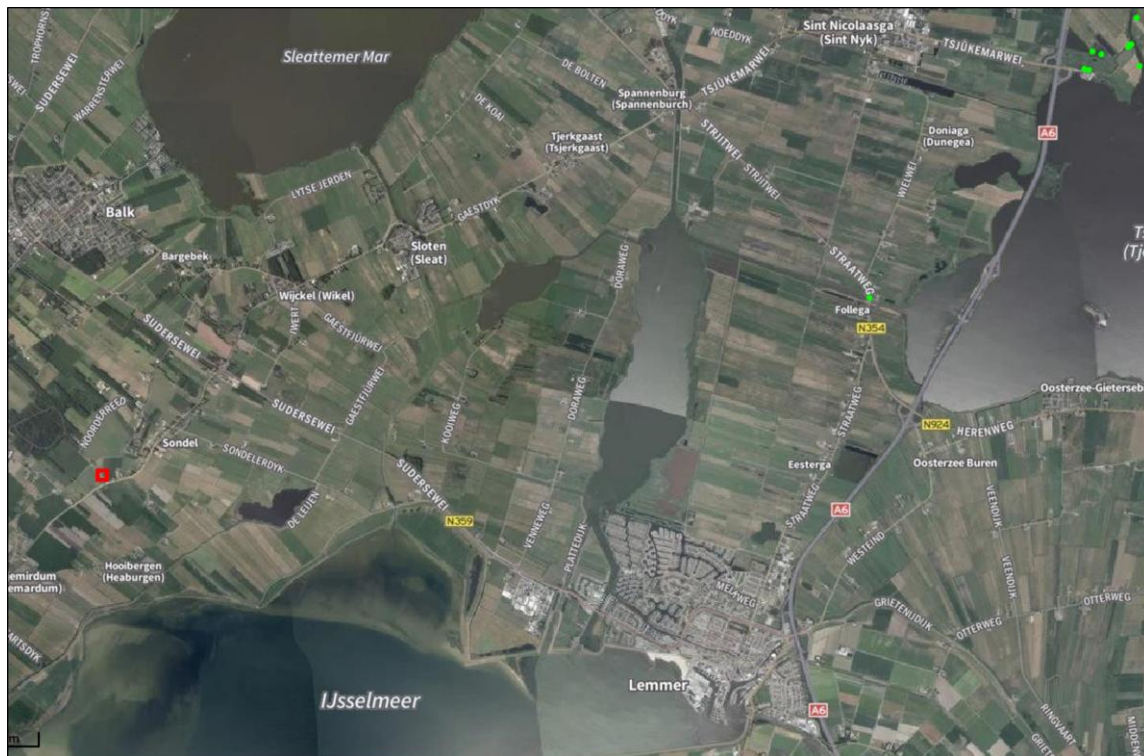
- De aanwezigheid van verblijfplaatsen van bevers, otters, waterspitsmuizen en overige beschermde landzoogdieren binnen de invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden kan op voorhand worden uitgesloten.
- In het plangebied kunnen wel andere licht beschermde soorten voorkomen. Voor deze soorten geldt een provinciale vrijstelling in het geval van ruimtelijke ontwikkelingen, maar geldt wel de zorgplicht (zie Bijlage I).

2.4 Reptielen

Het plangebied is tevens gecontroleerd op waarden voor beschermde reptielen. De aanwezigheid van de meeste in Nederland voorkomende beschermde reptielen binnen de invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden kan echter op voorhand worden uitgesloten op basis van verspreidingsgegevens (NDFF). Uitzondering hierop wordt gevormd door de ringslang welke wel in de ruime omgeving van het plangebied voorkomt.

Ringslang

Ten noorden en ten westen van het Tjeukemeer zijn in de afgelopen 10 jaar waarnemingen van ringslangen gedaan (figuur 2.12). Naast dat de afstand tussen het plangebied en de dichtstbijzijnde waarneming ca. 10,5 km bedraagt, is het aantal waarnemingen in deze omgeving ook nog eens erg laag. Gekeken naar de ruimere omgeving, ontstaat het beeld van een populatie die zich concentreert in het Oosterschar. Ten westen van het Oosterschar, zoals bij het Tjeukemeer, zijn waarnemingen echter zeer schaars. Op basis van verspreidingsgegevens kan het voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen van de ringslang in het plangebied op voorhand worden uitgesloten.

Figuur 2.12. Er zijn waarnemingen van ringslangen (groene stippen) bekend uit een gebied ten zuidoosten van het plangebied (rood omlijnd) (bron: NDFF).

- De aanwezigheid van ringslangen binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten.
- De aanwezigheid van leefgebied van overige beschermde reptielen binnen en vlak buiten het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten.

2.5 Amfibieën

Het plangebied is gecontroleerd op de aanwezigheid van geschikt habitat voor beschermde amfibieën. Hierbij is uit de bureaustudie gebleken dat uit de omgeving van het plangebied waarnemingen van de beschermde soorten heikikker en rugstreeppad bekend zijn. Deze soort worden hieronder besproken.

Heikikker

Uit de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen van heikikkers bekend. Zo is er een populatie heikikkers in het Rijsterbos bekend en zijn er waarnemingen van de soort gedaan rond de Groote Brekken en de Sondeler Leien (figuur 2.13). De heikikker is een soort die in Nederland voornamelijk voorkomt in heidegebieden, hoogveen en laagveen. Intensief beheerde gebieden, zoals agrarische percelen en dichtbevolkt gebied bieden slechts zeer incidenteel geschikt leefgebied voor deze soort (bron: RAVON).

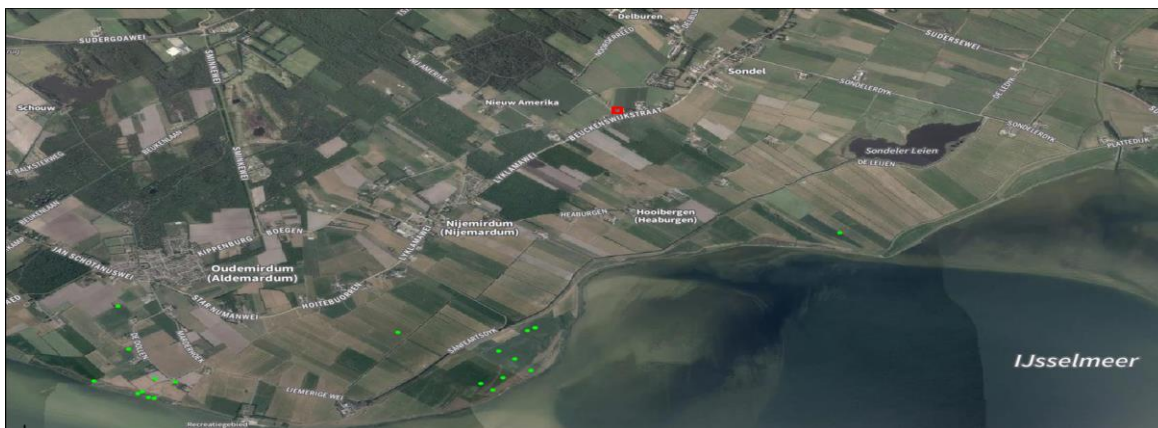
Binnen het plangebied is geen sprake van geschikt habitat voor de heikikker. Het kan naar ons inzien worden uitgesloten dat het plangebied land(overwinterings)habitat vormt voor deze soort. Hiernaast zijn de sloten rond het plangebied niet geschikt gevonden als voortplantingswater voor heikikkers door de afwezigheid van voldoende oevervegetatie. De aanwezigheid van voortplantingswater van heikikkers binnen de invloedssfeer van de voorgenoemde werkzaamheden kan derhalve ook op voorhand worden uitgesloten.

Figuur 2.13. Er zijn waarnemingen van heikikkers (groene stippen) bekend uit de omgeving van het plangebied (rood omlijnd) (bron: NDFF).

Rugstreeppad

Langs een gedeelte van de IJsselmeerkust ten zuiden van Oudemirdum zijn waarnemingen van de rugstreeppad bekend (figuur 2.14). De rugstreeppad is een soort die in Nederland vooral gebruik maakt van ondiepe wateren als voortplantingswater. Daarnaast maakt deze soort gebruik van losse, zanderige grond als landhabitat, doordat deze zich hier gemakkelijk kan ingraven om te overwinteren. In en in de omgeving van het plangebied is naar ons inzien geen (potentieel) voortplantingswater voor de rugstreeppad aanwezig. Rekening houdend met de dispersieafstand van deze soort en de afstand tussen het plangebied en de dichtstbijzijnde bekende waarneming, achten we het zeer onwaarschijnlijk dat het plangebied dient als verblijfplaats voor deze soort. De betreffende populatie concentreert zich direct langs de kust van het IJsselmeer, waar het habitat geschikt(er) is voor deze soort. Het voorkomen van verblijfplaatsen van de rugstreeppad in het plangebied kan naar ons inzien op voorhand worden uitgesloten.

Figuur 2.14. Er zijn waarnemingen van rugstreeppadden (groene stippen) bekend uit de omgeving van het plangebied (rood omlijnd) (bron: NDFF).

De aanwezigheid van overige soorten beschermde amfibieën binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten op basis van verspreidingsgegevens en habitateigenschappen. Het plangebied valt bijvoorbeeld buiten het verspreidingsgebied van soorten als boomkikker, poelkikker en knoflookpad.

Binnen het plangebied kunnen andere, lichter beschermde amfibieën voorkomen, zoals gewone pad. Hoewel deze soorten zijn vrijgesteld voor ruimtelijke ingrepen, dient men zich wel te houden aan de zorgplicht (zie bijlage I).

- De aanwezigheid van beschermde amfibieën, zoals de heikikker en rugstreeppad binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten.
- Voor andere, licht beschermde, vrijgestelde soorten, zoals gewone pad geldt de zorgplicht (zie Bijlage I).

2.6 Vissen

Het plangebied is gecontroleerd op waarden voor de in Nederland voorkomende groep beschermde zoetwatervissen. Binnen het planvoornemen worden geen waterlichamen aangetast. Negatieve effecten op beschermde zoetwatervissen, zoals grote modderkruiper, als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen derhalve op voorhand worden uitgesloten.

- Negatieve effecten op leefgebied van beschermde zoetwatervissen binnen het plangebied kunnen op voorhand worden uitgesloten.

2.7 Ongewervelden

Het voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen van de meeste beschermde ongewervelden kan op voorhand worden uitgesloten op basis van verspreidingsgegevens (NDFF). Uitzondering hierop worden gevormd door de grote vuurvlieder en enkele aan water gebonden soorten als de gestreepte waterroofkever en gevlekte witsnuitlibel. Van de grote vuurvlieder zijn een groot aantal waarnemingen bekend, voornamelijk uit de Rottige Meenthe (bron: NDFF). Deze soort is echter uiterst zeldzaam en gebonden aan laagveenmoeras. De aanwezigheid van deze soort kan dan ook op voorhand worden uitgesloten.

Van de watergebonden soorten zijn waarnemingen bekend, voornamelijk uit het natuurgebied Wyldenmerk en het Lycklamabos (bron: NDFF).

Deze soorten zijn gebonden aan waterlichamen met specifieke eigenschappen en/of specifieke watervegetatie. Deze habitateigenschappen zijn binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden niet aanwezig. Binnen het planvoornemen worden tevens geen waterlichamen aangetast. Negatieve effecten op de bovengenoemde soorten kunnen derhalve op voorhand worden uitgesloten.

Het voorkomen van andere beschermde ongewervelden kan worden uitgesloten, bijvoorbeeld op basis van de afwezigheid van waardplanten van beschermde vlindersoorten.

- De aanwezigheid van beschermde ongewervelden, zoals de grote vuurvliinder, kan op voorhand worden uitgesloten.

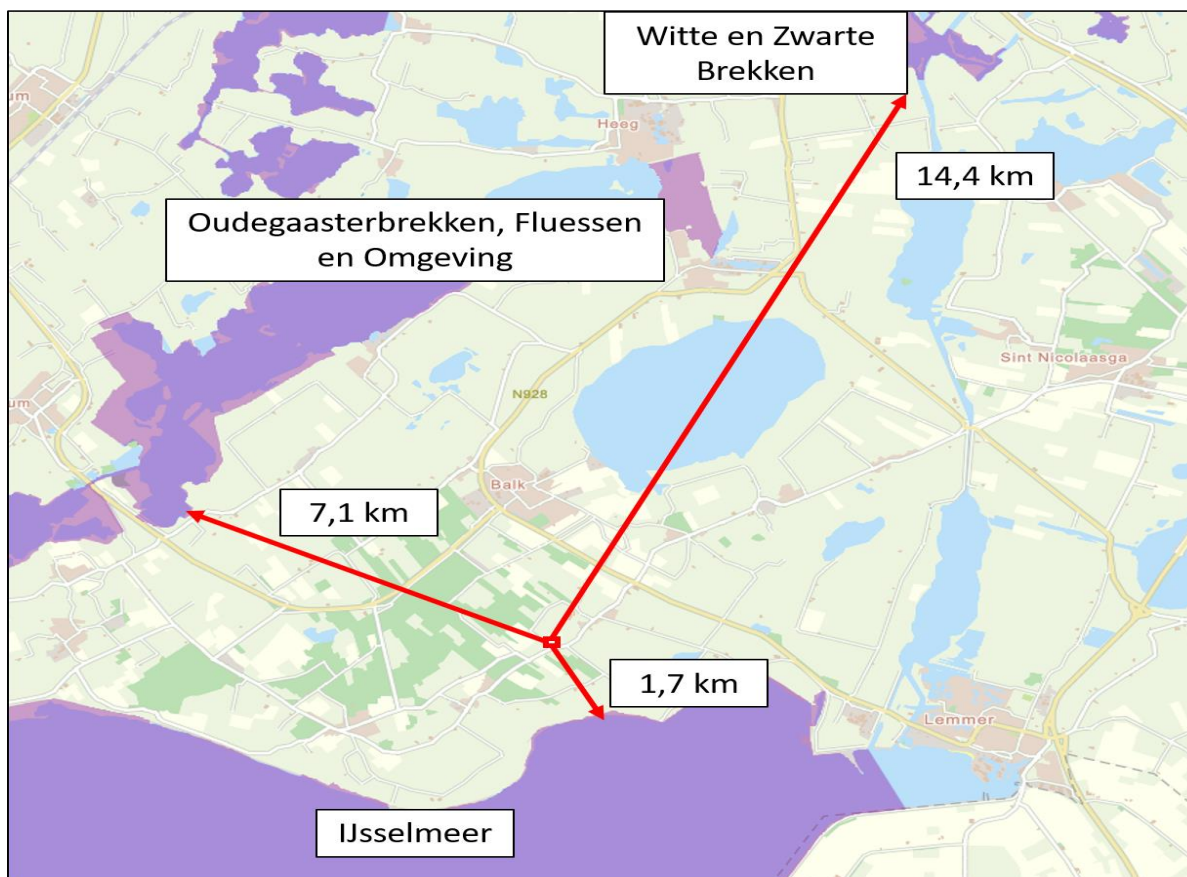
2.8 Gebiedsbescherming

Tijdens de bureaustudie zijn geen vormen van gebiedsbescherming naar voren gekomen die betrekking hebben op het plangebied. Het plangebied is geen onderdeel van het NatuurNetwerk Nederland (NNN, voormalige EHS) en Natura2000 en is niet aangewezen als weidevogelkansgebied of ganzenfoerageergebied (bron: Kaartenkijkdoos Provincie Fryslân). Negatieve effecten op gebiedsbescherming als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kan derhalve op voorhand worden uitgesloten. De Provincie Fryslân is echter bevoegd gezag in dezen.

- Er zijn geen vormen van gebiedsbescherming naar voren gekomen die betrekking hebben op het plangebied.

Stikstofgevoeligheid

Binnen een straal van 15 km ligt het plangebied hemelsbreed op 1,7 km, 7,1 km en 14,4 km afstand van de Natura2000-gebieden IJsselmeer, Oudegaasterbrekken, Fluessen en Omgeving en Witte en Zwarte Brekken (figuur 2.15). Tijdens de uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden (slopen stallingen, schuur en bijgebouwtje en realiseren nieuwe woning) komt er naar alle waarschijnlijkheid extra stikstof vrij door bijvoorbeeld het inzetten van mobiele werktuigen, zoals graafmachines. Door de relatief kleine afstand tot het dichtstbijzijnde Natura2000-gebied (IJsselmeer) en de aard van de werkzaamheden, kunnen negatieve effecten als gevolg van extra stikstofuitstoot op deze Natura2000 gebieden naar ons inzien op niet voorhand worden uitgesloten. De Provincie Fryslân is echter bevoegd gezag in dezen en bepaalt of het uitvoeren van een AERIUS berekening benodigd is voor de voortgang van dit project.

Figuur 2.14. Natura2000-gebieden (paarse vlakken) in de omgeving van het plangebied (rood) (bron: Kaartenkijldoos Provincie Fryslân).

- Negatieve effecten op Natura2000-gebieden als gevolg van extra stikstofuitstoot kunnen naar ons inzien niet op voorhand worden uitgesloten.

2.9 Houtopstanden

Als er een (deel van een) houtareaal wordt gekapt van meer dan 10 are (1000 m²) of een (deel van een) bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom kan er sprake zijn van een meld- en/of herplantingsplicht. Binnen het planvoornemen is geen sprake van de bovengenoemde omstandigheden, doordat er geen bomen worden gekapt. Er is derhalve geen sprake van een meld- en/of herplantingsplicht.

- Er is geen sprake van een meld- en/of herplantingsplicht

3 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

3.1 Overzicht beschermde soorten

In onderstaand overzicht worden de aangetroffen en potentieel aanwezige beschermde soorten en hun beschermingsstatus binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden samengevat. In de Wet natuurbescherming zijn vooral vaste verblijfplaatsen (voortplantingslocaties zoals nesten, holen, kraamkolonies etc.) van belang, maar ook de functionele leefomgeving die vaste verblijfplaatsen in stand houdt. In dit overzicht zijn alleen die soorten opgenomen, waarvoor het plangebied onderdeel vormt van hun leefgebied en/of levenscyclus, en waarop eventueel in de toekomst geplande werkzaamheden van negatieve invloed kunnen zijn.

Tabel 3.1 Overzicht van aangetroffen en potentieel voorkomende beschermde flora en fauna in en rond het plangebied.

Soortgroep	Soort	Aanwezigheid	Art. 3.1	Art. 3.5	Art. 3.10	Vrijgesteld	Advies
Vogels	Algemene broedvogels	Mogelijk	X				Werken buiten broedseizoen of onder begeleiding van een ecooloog.
Vogels	Huismus & Kerkuil	Mogelijk	X				Nader onderzoek bijgebouwtje
Zoogdieren	Vleermuizen (verblijfplaatsen)	Mogelijk		X			Nader onderzoek bijgebouwtje
Divers	Divers	Ja				X	Zorgplicht.
Extra stikstofuitstoot							AERIUS Berekening

3.2 Effectbespreking en aanbevelingen

Algemene broedvogels

Binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden kunnen altijd vogels tot broeden komen waarvan de nesten alleen tijdens de broedtijd beschermd zijn. We adviseren om de voorgenomen werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Voor het broedseizoen wordt over het algemeen de periode van 15 maart-15 juli aangehouden. Afhankelijk van de soort en klimatologische omstandigheden kunnen soorten echter eerder of later in het jaar tot broeden komen. Wat voor deze soorten van belang is, is of er sprake is van een broedgeval. Zo ja, dan is deze altijd beschermd. Eventueel kan tijdens de broedtijd worden gewerkt. Dit dient dan te gebeuren onder begeleiding van een ecooloog.

Jaarrond beschermde nesten (huismus)

De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van huismussen in het te slopen bijgebouwtje binnen het plangebied kan niet op voorhand worden uitgesloten. We adviseren nader onderzoek uit te voeren om de aanwezigheid hiervan aan te tonen, dan wel uit te sluiten. Dit nader onderzoek dient uitgevoerd te worden aan de hand van twee gerichte ochtendbezoeken in de periode 1 april tot 15 mei (datumgrenzen SOVON). Indien er nesten van huismussen worden vastgesteld binnen het plangebied, dient er voor deze soort een ontheffing aan de Wnb te worden aangevraagd. Deze wordt in de regel afgegeven onder de voorwaarde dat er mitigerende- en compenserende maatregelen worden uitgevoerd.

Jaarrond beschermde nesten (kerkuil)

De aanwezigheid van een verblijfplaats van kerkuilen in het bijgebouwtje binnen het plangebied kan niet op voorhand worden uitgesloten. We adviseren nader onderzoek uit te voeren om de aanwezigheid hiervan aan te tonen, dan wel uit te sluiten. Dit onderzoek kan gelijktijdig worden uitgevoerd met het nader onderzoek naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen. We adviseren om tijdens deze bezoeken ook een interne inspectie te laten uitvoeren in het bijgebouwtje, om hier naar sporen van de kerkuil te zoeken.

Indien er een verblijfplaats van kerkuilen wordt vastgesteld binnen het plangebied, dient er voor deze soort een ontheffing aan de Wnb te worden aangevraagd. Deze wordt in de regel afgegeven onder de voorwaarde dat er mitigerende- en compenserende maatregelen worden uitgevoerd.

Vleermuizen (verblijfplaatsen)

De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in het bijgebouwtje binnen het plangebied kan niet op voorhand worden uitgesloten. We adviseren nader onderzoek uit te laten voeren naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in het te slopen bijgebouwtje. Dit onderzoek dient te worden uitgevoerd aan de hand van vier veldbezoeken waarvan twee in de kraamtijd (15 mei-15 juli) en twee in de paartijd (15 augustus-1 oktober). Tussen de bezoeken dient een periode van minimaal 10 dagen te zitten. Indien er verblijfplaatsen worden vastgesteld binnen het plangebied, dient voor deze verblijfplaatsen een ontheffing aan de Wnb te worden aangevraagd. Deze wordt in de regel afgegeven onder de voorwaarde dat er mitigerende- en compenserende maatregelen worden uitgevoerd.

Zorgplicht

Er kunnen enkele soorten voorkomen in het plangebied waarvoor een vrijstelling geldt in het geval van schade aan deze soorten (bijvoorbeeld bruine kikker, egel, enz.). De zorgplicht van de Wnb (art. 1.11) schrijft echter voor dat men verplicht is om alles wat redelijkerwijze mogelijk is, te doen of juist te laten om schade aan wilde planten en dieren zo veel mogelijk te voorkomen. Dit kan bijvoorbeeld tot uiting worden gebracht door altijd zo te werken, dat dieren kunnen ontsnappen en/of deze te verplaatsen naar een geschikt biotoop in de directe omgeving (bijvoorbeeld amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland. Mits eventueel aangetroffen dieren de kans krijgen om te vluchten of eventueel aangetroffen dieren worden verplaatst naar een plek in de omgeving die niet onder invloed staat van werkzaamheden, wordt naar ons inzien voldaan aan de zorgplicht. Voor de voorwaarden waaraan de vrijstellingen moeten voldoen in het kader van de soorten waarvoor een vrijstelling geldt, wordt verwezen naar Bijlage I.

Extra stikstofuitstoot

Negatieve effecten op Natura2000-gebieden als gevolg van stikstofuitstoot door de voorgenomen werkzaamheden kan naar ons inzien niet op voorhand worden uitgesloten. We adviseren een AERIUS berekening uit te voeren om de effecten van stikstofuitstoot door de voorgenomen werkzaamheden in kaart te brengen.

3.3 Overzicht vervolgstappen

Het planvoornemen kan zonder bezwaren doorgang vinden binnen de kaders van de vigerende natuurwetgeving, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- **Broedvogels:** werken buiten het broedseizoen (grootweg 15 maart-15 juli), of werken onder begeleiding van een ecooloog.
- **Huismus:** nader onderzoek.
- **Kerkuil:** nader onderzoek
- **Vleermuizen (verblijfplaatsen):** nader onderzoek kraamtijd en paartijd.
- **Licht beschermde en vrijgestelde soorten:** naleven van de zorgplicht.
- **Stikstofuitstoot:** AERIUS berekening.

4 LITERATUUR EN BRONNEN

Literatuur

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (red), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Natuur van Nederland 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Bronnen internet

Google maps

www.google.com/maps

Kaartenkijkdoos Provincie Fryslân

<https://www.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=14fdb7eae5844c479140f89c88abdd3>

Kennisdocument gierzwaluw

<https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-006-Kennisdocument-Gierzwaluw-1.o.pdf>

Natura2000 Gebieden Nederland

<https://www.natura2000.nl/gebieden>

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)

<https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal>

Ravon

<http://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie>

Sovon

<https://www.sovon.nl/nl>

Verspreidingsatlas planten FLORON

<http://www.verspreidingsatlas.nl/planten>

Zoogdiervereniging

www.zoogdiervereniging.nl

BIJLAGE I WET- EN REGELGEVING

De wettelijke bescherming van natuurwaarden valt in grote lijnen uiteen in drie delen: soortbescherming, gebiedsbescherming en houtopstanden.

Wnb Soortbescherming

De Wet natuurbescherming draagt onder andere zorg voor de bescherming van in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. De wet bevat een aantal verbodsbepalingen die ervoor moeten zorgen dat de gunstige staat van instandhouding van alle in het wild levende dier- en plantensoorten zal blijven gewaarborgd.

De Wet natuurbescherming verdeelt beschermde soorten in twee groepen, de Europees beschermde soorten en de nationaal beschermde soorten. De eerste groep bestaat uit strikt beschermde soorten uit de Vogel- en Habitatrichtlijn (art. 3.1 en 3.5). De Vogel- en Habitatrichtlijn zijn richtlijnen van de Europese Unie waarin wordt aangegeven welke diersoorten en welke typen natuurgebieden door de lidstaten dienen te worden beschermd. In de tweede categorie staan de overige (nationaal) beschermde soorten (art. 3.10). Binnen de Wet natuurbescherming vullen Europese en nationale wetgeving elkaar aan. De Habitatrichtlijnsoorten (art. 3.5) genieten een iets zwaardere bescherming dan de nationaal beschermde soorten (art. 3.10). Zo geldt voor de nationale soorten geen verbod op het verstoren, iets wat wel het geval is bij de Habitatrichtlijnsoorten. Ook zijn de belangen waaronder ontheffing aangevraagd mag worden, voor de nationaal beschermde soorten uitgebreider dan voor de habitatrichtlijnsoorten.

Vogels en verstoring

Voor alle inheemse vogelsoorten geldt dat het verboden is om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Ook is het verboden om vogels opzettelijk te storen. Dit is echter niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. Dit kan dus ook tijdens het broedseizoen het geval zijn, als kan worden aangetoond of beargumenteerd dat de verstoring geen negatieve effecten heeft op (de kansen van) het broedsucces. Of dit van toepassing is hangt af van meerdere factoren, zoals de biologie van een soort, de fase van de broedtijd waarin het broedpaar zich op dat moment bevindt (zoals balts, nestbouw, eieren of jongen) en de mate van verstoring. Een ter zake kundige ecooloog kan in voorkomende gevallen bepalen wat wel of niet geldt als wezenlijke verstoring. In aanvulling op bovenstaande wordt er door de provincies een lijst met vogelsoorten gehanteerd, waarvan de nesten jaarrond bescherming genieten. Binnen deze categorie wordt onderscheid gemaakt in soorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 1 tot en met 4) en vogels met *mogelijk* jaarrond beschermde nesten (categorie 5).

Vrijgestelde soorten Provincie Fryslân

Hoewel de Wet natuurbescherming een nationale wet is, kunnen de provincies (als de bevoegde gezagen) soorten aanwijzen die vrijgesteld kunnen worden van de beschermde status, als het gaat om ruimtelijke ontwikkelingen. Tabel 2.1 geeft een overzicht van de via de Verordening Wet natuurbescherming door de Provincie Fryslân vrijgestelde soorten (zoogdieren en amfibieën). De verordening van de Provinciale Staten van Fryslân is te vinden op <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2016-6515.html>.

Tabel 1. Vrijgestelde soorten Verordening Wet natuurbescherming Provincie Fryslân.

<i>Zoogdieren</i>	<i>Amfibieën</i>
Aardmuis	Bastaardkikker
Bosmuis	Bruine kikker
Bunzing	Gewone pad
Dwergmuis	Kleine watersalamander
Dwergspitsmuis	Meerkikker
Egel	
Gewone bosspitsmuis	
Haas	
Hermelijn	
Huisspitsmuis	
Konijn	
Ree	
Rosse woelmuis	
Steenmarter	
Tweekleurige bosspitsmuis	
Veldmuis	
Vos	
Wezel	
Woelrat	

Voorwaarden vrijstellingen

Zoals gezegd zijn de vrijstellingen onder het bevoegd gezag van de Provincie Fryslân, en zijn hiermee geen onderdeel van de Wet natuurbescherming zelf. De provincie heeft de soorten zoals die genoemd zijn in bovenstaande tabel niet zonder meer vrijgesteld, hier zijn voorwaarden aan verbonden. Ten eerste is het van belang dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Ten tweede gelden de vrijstellingen niet in alle situaties. Deze zijn alleen van toepassing als de geplande werkzaamheden onder één van de volgende noemers vallen:

- in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- in het kader van bestendig beheer en onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.

Ten derde is een aantal specifieke voorwaarden opgesteld (Bijlage I van de Verordening). Hierbij geldt dat indien sprake is van vangen of doden, alleen gebruik mag worden gemaakt van de in de verordening genoemde middelen en methoden. Dit is vooral van toepassing bij de vrijgestelde zoogdieren. Indien deze in winterslaap zijn en ze worden gevangen, dan moet alles er aan gedaan worden om ervoor te zorgen dat de overlevingskansen niet worden verminderd als gevolg van het vangen en verplaatsen. Voor amfibieën is het belangrijk te vernemen dat indien deze in winterslaap zijn, het niet is toegestaan ze te vangen (en verplaatsen).

Indien bovengenoemde soorten voorkomen binnen een plangebied, is een ontheffing voor deze soort dus niet nodig.

Zorgplicht art 1.11 Wnb

Echter, dit is niet nodig omdat nog steeds een inspanning wordt geleverd om deze soorten zo min mogelijk schade te doen, zoals is omschreven in artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming, meer algemeen bekend als de zorgplicht. Hoewel overtredingen niet strafbaar zijn gesteld, kan het uitvoeren van de zorgplicht wel worden gehandhaafd door toepassing van een bestuursdwang. Dat betekent dat de uitvoerende gedwongen kan worden herstelacties uit te voeren.

Wnb Gebiedsbescherming

Gebiedsbescherming houdt in dat gebieden met belangrijke natuurwaarden wettelijk zijn beschermd. Het gaat hierbij om het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur of EHS) en Natura 2000-gebieden.

Natura 2000-gebieden

Projecten of activiteiten die niet noodzakelijk zijn voor, of verband houden met, het beheer van de natuurwaarden van Natura 2000-gebieden (Vogel- en/of Habitatrichtlijngebieden) en mogelijk negatieve effecten hebben op deze waarden, dienen vanuit de Wet natuurbescherming getoetst te worden. Deze toetsing vindt enkel plaats in het geval de uitvoering van een project plaatsvindt binnen de invloedssfeer van een N2000-gebied en verwacht wordt dat deze uitvoering (mogelijk) negatieve effecten heeft op soorten of habitattypen waarvoor het N2000-gebied is aangewezen.

Wnb Houtopstanden

De Boswet is in 2015 gewijzigd en per 1 januari 2017 opgenomen in de nieuwe Wet Natuurbescherming. Die wet zal op den duur weer (beleidsneutraal) in de Omgevingswet opgenomen worden. De, voor gemeenten, belangrijkste wijziging van de wet is de beperking in het stellen van regels ten aanzien van houtopstanden buiten de begrenzing zoals aangegeven op de kaart Begrenzing Bebouwde kom Boswet. Dit heeft effect op o.a. gemeentelijk kapbeleid. De provincie heeft, als bevoegd gezag, een provinciale verordening opgesteld voor de uitvoering van de Wet Natuurbescherming. Dat is in overleg met de Friese gemeenten gedaan.

De APV, afd. 3 Het bewaren van houtopstanden, oftewel de kapverordening, vormt de basis voor het nader uitgewerkte kapbeleid. Tevens zijn in de APV regels opgenomen ten aanzien van de Bomenlijst.

De bescherming van arealen bos en houtopstanden valt dus onder de Wnb, mochten deze groter zijn dan 10 are (1000 m²) of bestaan uit een bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom. De gemeente hanteert soms voor 'buiten de bebouwde kom' een andere begrenzing dan voor de Weg- en verkeerswet. Bij twijfel kan hierover bij de gemeente informatie worden aangevraagd. Als de houtopstand groter dan 10 are is of bestaat uit een bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom, dan is er een meld- en herplantingsplicht van hetzelfde areaal bos binnen drie jaar na het kappen hiervan. Niet alle boomsoorten vallen onder deze wetgeving. Populieren, wilgen, essen of elzen die zijn bedoeld voor de productie als biomassa zijn uitgezonderd, indien tenminste een keer per tien jaar wordt geoogst, de beplanting na 1 januari 2013 is aangelegd en aan een aantal beplantingseisen is voldaan. Ook kerstbomen die niet ouder zijn dan twintig jaar, kweekgoed, fruitbomen en windschermen om boomgaarden zijn uitgezonderd.

NatuurNetwerk Nederland / Ecologische HoofdStructuur

Strikt genomen valt de EHS/NNN niet onder de Wet natuurbescherming aangezien dit bepaald wordt door de provincies en niet door het Rijk.

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur of EHS) maakt onderdeel uit van het rijksbeleid voor het creëren en vormgeven van een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden in Nederland. De provincies krijgen echter zelf de gelegenheid om dit naar eigen inzicht zo goed mogelijk aan te wijzen, inrichten en beheren.

Indien een ruimtelijke ingreep binnen de begrenzing van het NNN plaatsvindt moet een 'nee, tenzij' procedure worden doorlopen en zal bij doorgang van de ingreep in de regel compensatie en mitigatie noodzakelijk zijn.